

EU-wetsvoorstel om oneerlijke handelspraktijken aan te pakken is stap in de goede richting

GroentenFruit Huis staat achter de achtergrond van de voorstellen van Eurocommissaris Hogan om de onderhandelingspositie van partijen die aan de retail leveren te verbeteren. Betalingstermijnen van 90 dagen en andere eenzijdig opgelegde voorwaarden hebben een negatief effect op innovatie en verduurzaming van de sector. De voorstellen die nu voor liggen zijn een stap in de goede richting, maar hebben naar verwachting nog niet het beoogde effect. Het belang voor de groenten- en fruitsector is groot.

Waar bestaat het voorstel uit?

Op 12 april 2018 presenteerde Eurocommissaris voor Landbouw Phil Hogan een pakket aan maatregelen om *Unfair Trading Practices* (UTPs) te doen stoppen. De onderhandelingspositie van leveranciers in de voedselvoorzieningsketen is volgens de Europese Commissie (EC) dusdanig zwak dat een verbetering van die positie via Europese wetgeving dient te worden afgedwongen. Leveringen van bedrijven die een omzet hebben tot EUR 50 miljoen - met minder dan 250 FTE en/of een totaalbalans lager dan EUR 43 miljoen - en die leveren aan grote multinationals moeten in de toekomst beter worden beschermd met behulp van de volgende maatregelen:

1. Een maximale betalingstermijn van 30 dagen;
2. Leveringsvoorwaarden (over tijdstip, kwaliteit, prijs etc.) kunnen niet eenzijdig of met terugwerkende kracht worden gewijzigd;
3. Leveranciers kunnen door hun afnemers niet worden verplicht om mee te betalen aan verliezen die plaatsvinden bij de afnemer aangezien de leverancier daar geen invloed op heeft;
4. Het wordt verboden om de levering van een lading bederfelijke producten kort voor de daadwerkelijke levering nog te annuleren als het voor de leverancier onmogelijk blijkt te zijn een alternatieve bestemming te vinden;
5. Tenzij helder en ondubbelzinnig overeengekomen, mag een leverancier niet worden verplicht om onverkochte producten terug te nemen, om een financiële bijdrage te leveren aan de opslag, de presentatie of de vermelding van voedsel, of voor het aanprijzen van voeding. Dit zou eveneens een verbod inhouden op het in rekening brengen van het recht tot levering.

Wat is het standpunt van GroentenFruit Huis?

GroentenFruit Huis kan zich vinden in de achtergrond en de ratio van de voorstellen van de EC zoals voorgesteld in richtlijn 2018/0082. GroentenFruit Huis behartigt de belangen van de groenten- en fruit afzetketen (producentenorganisaties en handelsbedrijven) en streeft namens haar leden naar een transparante en eerlijke keten. GroentenFruit Huis is voor samenwerking in de gehele keten, waar het opbouwen van een relatie onderdeel van is. Momenteel ligt er te veel onderhandelingsmacht bij de retail waardoor de relatie scheef is.

Van het totale handelsvolume in groenten- en fruit vindt 80% in Nederland haar weg via de supermarkt naar de consument.¹ Lange betalingstermijnen hebben tot gevolg dat de financiële slagkracht van de sector afneemt. Dit komt niet ten goede aan productinnovatie, onderzoek,

---

¹ In West-Europa (VK/DU/BE/FR) is dat eveneens 80%. In Zuid-Europa ligt het percentage lager (bijv. Italië 60%).

bevordering duurzaamheid en optimalisatie van interne processen. Voor groenten- en fruitleveranciers, en ook voor telers en commerciële providers/toeleveranciers, is het daarnaast van belang om voortdurend voldoende cash flow voorhanden te hebben. Bedrijven hebben werkkapitaal nodig om te kunnen blijven inkopen bij primaire producenten en hen tijdig te betalen.

De andere voorgestelde maatregelen dragen met name bij aan een eerlijkere relatie tussen leverancier en afnemer. Dit betreft namelijk het aan banden leggen van met name financiële risico's die nu worden neergelegd bij leveranciers zonder dat de leveranciers invloed hebben op het ontstaan van die risico's. Deze maatregelen zorgen naar verwachting indirect voor een eerlijkere prijsvorming, waardoor bijvoorbeeld duurzaamheidsdoelen eerder worden behaald.

Voorstellen tot wijziging door GroentenFruit Huis

Scope

Het voorstel dat er nu ligt biedt een goede basis, maar lost nog niet alle problemen op. Ten eerste is de scope te smal en loopt men het risico dat daardoor de kleinere leveranciers door de grote afnemers worden buitengesloten. In het voorstel dat er nu ligt kunnen alleen bedrijven tot 50 miljoen euro omzet profiteren van de voorstellen. Dit betreft slechts een klein deel van de keten. Indien de scope wordt opgerekt dan zou dat de positie van een groter deel van de afzetketen verbeteren.

Verpandingsverbod

In Nederland is er (nog) geen verbod op het verpandingsverbod. Dikwijls komt het voor dat de retail eenzijdig oplegt dat een leverancier de vorderingen die een leverancier op de supermarkt heeft, niet mag verpanden aan de bank. Dit verbod in combinatie met een lange betalingstermijn heeft tot gevolg dat het aantrekken van eventueel benodigd krediet niet mogelijk is. Een Europees verbod op het verpandingsverbod zou wenselijk zijn.

Factuurdatum of leveringsdatum

In het voorstel staat dat de betaling door de afnemer niet later dan 30 kalenderdagen na het ontvangen van de factuur óf de leveringsdatum mag geschieden. Hier zou alleen de optie van 30 kalenderdagen na leveringsdatum moeten staan, want dan wordt voorkomen dat de factuurdatum naar achteren wordt verschoven.

Eigendomsvoorbehoud

In leveringscontracten staat vaak een eigendomsvoorbehoud. Vanwege de aard van het product (verse groenten en fruit) kan dit echter nooit uitgeoefend worden. Denk aan de situatie dat een afnemer niet of (te) laat betaalt. De leverancier kan de producten niet opeisen omdat deze vaak al zijn verkocht en opgegeten. Indien is overeengekomen dat de leverancier rente moet betalen aan de afnemer wanneer er eerder wordt betaald dan zou omgekeerd moeten gelden dat wanneer het eigendomsvoorbehoud niet kan worden uitgeoefend, het de afnemer is die de rente vergoedt aan de leverancier.

Sanctiebeleid

Daarnaast mist het huidige voorstel een gemeenschappelijk kader waarmee sancties kunnen worden opgelegd. Het voorstel voorziet in het aanwijzen van een nationale overheidsinstantie die de bevoegdheid krijgt om sancties bij niet-naleving op te leggen. Er is echter niets vastgelegd in het voorstel over het niveau en de aard van de sancties. Omdat het voorstel een richtlijn is, is het aan de lidstaten zelf om te bepalen hoe hier invulling aan wordt gegeven. Daardoor dreigt risico op een ongelijk speelveld. De situatie dat het sanctiebeleid in de ons omringende landen anders is dan in Nederland is onwenselijk.

Ontbreken van schriftelijke contracten

Een groot deel van de leverancier- klantrelaties vindt haar weerslag niet in schriftelijke contracten en het verplicht stellen van op schrift gestelde contracten heeft dan ook niet de voorkeur. De afdwingbaarheid van de maatregelen uit het voorstel van Hogan wordt hierdoor complex . Ten aanzien van de bewijsbaarheid van het bestaan van oneerlijke handelspraktijken moet het dus ook mogelijk worden om praktijkvoorbeelden aan te kunnen dragen in plaats van op schrift gestelde afspraken.